

הפילהרמונית הישראלית, העונה ה-90

תל אביב: 1 * גאלה * שבע ב-19:00 * שישי ב-14:00 * חיפה: 1 * גאלה * אוקטובר 2026

להב שני, מנצח

ניקולאי שפס-זניידר, כנר

חן רייסוף סופרן

קונצרט למנויים מס' 1

תל אביב, היכל התרבות ע"ש צ'רלס ברונפמן, אולם הקונצרטים ע"ש לאוי

גאלה | יום ה' | 8.10.26 | כ"ז בתשרי תשפ"ז | 20:00

לזכרו של יונה אתינגר

שישי ב-14:00 | יום ו' | 9.10.26 | כ"ח בתשרי תשפ"ז | 14:00

בסיוע רות וצ'רלס גולד מקליפורניה

שבע ב-19:00 | יום א' | 11.10.26 | ל' בתשרי תשפ"ז | 19:00

חיפה, אודיטוריום חיפה

גאלה | יום ב' | 12.10.26 | א' בחשוון תשפ"ז | 20:00

היצירות בקונצרט

יוסף ברדנשווילי (נול' 1948): קונצ'רטו לתזמורת

אלגרו

גֶּרֶן

פינלה

משך היצירה: כ-20 דקות

ביצוע ראשון בתזמורת

היצירה הוזמנה במסגרת הקול הקורא להזמנת יצירות ישראליות, ובמימון משרד התרבות והספורט

דברי הסבר:

"קונצ'רטו לתזמורת" נכתב בהזמנתה של הפילהרמונית הישראלית. עבורי זו זכות גדולה, שכן אין זו פגישתי האומנותית הראשונה עם נגניו של הרכב יוצא דופן זה.

המנהל המוזיקלי של התזמורת, להב שני, הודיע לי כי היצירה תבוצע בקונצרט הפתיחה של העונה ה-90 של התזמורת. ידיעה זו הובילה אותי למחשבה מעמיקה על אופייה של היצירה ועל משמעותה. לבסוף החלטתי לכתוב "קונצ'רטו לתזמורת" - ז'אנר המאפשר להבליט את ייחודה של כל אחת מקבוצות הכלים בתזמורת, את הווירטואוזיות שלהן ואת הפוטנציאל האומנותי העצום הטמון בהרכב כולו.

היצירה בנויה משלושה פרקים רחבי-היקף, המתלכדים לכדי קשת סימפונית אחת רציפה.

הפרק הראשון - אלגרו לוחט ורב-עוצמה - מבוסס על עקרון הפרפטום מובילה ("תנועה מתמדת"). הוא נשען על זרימה בלתי פוסקת של אנרגיה דרמטית, כוחנית וסוחפת, המניעה את היצירה כולה קדימה.

הפרק השני, ג'רו, הוא הארוך והנרחב ביותר ביצירה ומחולק לשלוש אפיזודות עצמאיות. כל אחת מהן מהווה הד לאותה דרמה פנימית ולמתח הנפשי שכל אחד מאיתנו חווה בתקופה האחרונה. זוהי מוזיקה של התבוננות, זיכרון וחשבון נפש - תגובה אנושית למציאות מורכבת ורבת תהפוכות.

הפינלה מהווה מעין חזרה מחודשת ומועצמת לאנרגיה של הפרק הראשון. כאן שולטת אנרגיה אדירה, כמעט יסודית, הבנויה על תבניות ריתמיות פשוטות אך בעלות כוח מניע עצום. הפרק המסיים דורש מכל קבוצות התזמורת רמה גבוהה במיוחד של דיוק אנשמבלי, וירטואוזיות טכנית ואחדות מוזיקלית מלאה.

כתב: יוסף ברדנשווילי

יאן סיבליוס (1865-1957): קונצ'רטו לכינור ברה מינור, אופ' 47

אלגרו מודרטו

אדג'ו די מולטו

אלגרו, מא נון טנטו

כ-36 דקות

דברי הסבר

רבים מהקונצ'רטי הגדולים למקלדת נכתבו על ידי מלחינים עבור עצמם. לעומת זאת, חלק גדול מהקונצ'רטי החשובים לכינור נכתבו כדי שאחרים ינגנו אותם. סיבליוס היה כנר מתוסכל שלא הגשים את הפוטנציאל שלו. הוא החל ללמוד בגיל מאוחר יחסית, ארבע עשרה, אך אז, "הכינור כבש אותי בסערה, ובמשך עשר השנים הבאות המשאלה הכמוסה ביותר שלי, השאיפה העליונה שלי, הייתה להפוך לווירטואוז גדול". מלבד ההתחלה בגיל מאוחר, ורמת הלימוד הפרובינציאלית (ואפילו זו הטובה ביותר) שהייתה זמינה עבורו בפינלנד, לסיבליוס ככל הנראה לא היו הקואורדינציה הפיזית או המזג המתאים כדי להפוך לכנר הווירטואוז ששאף להיות. אם כן, הוא כתב את הקונצ'רטו עבור מעין "עצמי רוחני" - הנגן שהוא מעולם לא זכה להיות. היצירה מדגימה את הידע העמוק והתשוקה שלו לכלי, וספוגה בכאב הפרידה שלו מ"משאלתו הכמוסה ביותר" ו"שאיפתו העליונה".

הקונצ'רטו נכתב במקור עבור הכנר הווירטואוז הגרמני הנודע ווילי בורמסטר, שהיה אמור לבצע אותה בברלין. לחצים כלכליים אילצו את סיבליוס להקדים את תאריך הבכורה, והיצירה בוצעה לראשונה בפברואר 1904 בהלסינקי על ידי כנר מקומי מוכר פחות - ויקטור נובצ'ק, שהיה אז מורה בבית הספר למוזיקה של הלסינקי (כיום אקדמיית סיבליוס), בניצוחו של סיבליוס עצמו. מלבד השיקולים הכלכליים, ייתכן שלסיבליוס עצמו היו ספקות לגבי יצירתו החדשה, והוא רצה לשמוע אותה מבוצעת בפני קהל ביתי סלחני בטרם שלח אותה לביצוע בבירות המוזיקה של אירופה.

הבכורה נחלה כישלון, כיוון שסיבליוס סיים את כתיבת הקונצ'רטו בסמוך לקונצרט (יש שאומרים שבשל בעיית שתייה שעיכבה את הכתיבה שלו), ולנובצ'ק ולתזמורת לא היה מספיק זמן לעבוד עליה. בעקבות הביצוע הכושל, עיכב סיבליוס את ההוצאה לאור, וערך שינויים נרחבים ביצירה. הגרסה החדשה בוצעה לראשונה באוקטובר 1905 בניצוחו של ריכרד שטראוס על התזמורת הממלכתית של ברלין עם הסולן קארל הריל, הכנר הראשי של התזמורת. הבכורה השנייה של היצירה זכתה להצלחה גדולה בהרבה, וזו הגרסה שמנוגנת כיום.

היצירה בולטת בשילוב שלה בין רומנטיקה עשירה ללאומיות פינית, שילוב המשקף את הקשר העמוק של סיבליוס למולדתו. היא כתובה בצורת הקונצ'רטו הסטנדרטית, שלושה פרקים במתכונת של מהיר-איטי-מהיר, אך היא אינה סטנדרטית כלל, גם לא לתקופתה. מהרבה בחינות, זו יצירה מיוחדת במינה, הגדושה בחידושים מרשימים. אחד הדברים הבולטים, הוא שהכנר, למעט מספר קטעי טוטי תזמורתיים קצרים, מנגן לכל אורך היצירה - מה שהופך אותה למאתגרת ותובענית ביותר עבורו. סיבליוס האמין כי מראהו של סולן העומד על הבמה וממתין לתורו לנגן אינו מעניין במיוחד, ולכן, כבר בפתיחת הקונצ'רטו הכנר הסולן הוא זה שמציג את הרעיון המלודי המרכזי, בפתיחה עדינה ומסתורית, שגם היא עצמה עומדת בניגוד גמור לפתיחות הגדולות שמלחינים קידמו במהלך המאה ה-19. חידוש מפתיע אחר הוא המנגינה שמנגן הסולן בצלילים עיליים בפרק האחרון, המעניקים למלודיה גוון מסתורי ומוזר, כאילו מעולם אחר.

הפרק הראשון כתוב כולו בסולם מינורי, והוא בעל אופי נוגה. הוא נפתח במלודיה עדינה, חולמנית ומסתורית של הסולן. תחילה מלווים אותו כלי הקשת, אך תוך זמן קצר מצטרפים הקלרינטים, הבסונים וכלי הנשיפה הנמוכים ממתכת, שבולטים בפרק כולו. במקום למקם את הכינור בתור "יריב" לתזמורת, סיבליוס שוזר את הסולן לתוך מרקם התזמורת, ומאפשר לכלי לצוץ בהדרגה.

מהמלודיה החולמנית הכנר הסולן עובר לקדנצה קצרה, וממשיך ב"דקלום" נסער עד לטוטי תזמורתי, בתחילה בתור קטע מארש, ובהמשך במנגינה נוגה שהולכת ודועכת. מתוך הדעיכה הזו מתפרצת עוד קדנצה בכינור סולו, אך הפעם באופן אחר, פחות סטנדרטי: סיבליוס מעניק תפקיד בעל חשיבות חסרת תקדים לקדנצה הזו, שתופסת את מקומו ותפקודו של קטע הפיתוח המקובל.

המרחב העצום של הפרק הפותח את היצירה משתקף ביופיו השל של הפרק השני האיטי והמלנכולי, שעל אף אופיו הקודר, כתוב בסולם מז'ורי. הוא נפתח ב"קריאות" של כלי נשיפה מעץ, ודי מהר נכנס הכינור הסולן בנגינת מלודיה ארוכה, אקספרסיבית ובעלת צליל עמוק ועשיר, באופי שעשוי להזכיר את שיריו של סיבליוס לקול ולפסנתר. את המלודיה מלווים מקצבים סינקופטיים בכלי הנשיפה, וקווים עולים בפיציקטו בכלי הקשת, המניעים את היצירה קדימה ברכות. בחלק המרכזי בפרק, כלי הקשת מנגנים את קריאות הפתיחה של כלי הנשיפה מעץ, אך הפעם בצורה מתוחה ואינטנסיבית יותר, בטרם חוזר הסולן למנגינת הפתיחה, אך הפעם בצורה מעוטרת ווירטואוזית, עד שנוסק אל המנעד הגבוה והשמיימי ביותר של הכלי. כל אותה עת הכינורות הראשונים, הוויולות, האבובים והקלרינטים חוזרים על הנושא הפותח והאקספרסיבי, אך קל מאוד להחמיץ זאת בתוך הברק הווירטואוזי של הסולן.

פרק הפינלה הוא פרק תוסס, הכתוב בסגנון כמו-צועני ובעל תזמור עשיר. בפרק נדרשת מהסולן מיומנות טכנית יוצאת דופן, והוא נחשב לאחד מהפרקים הטובים ביותר שנכתבו לכינור. הדרישות הטכניות מן הסולן קשות ביותר, וכוללות בין היתר צלילים כפולים, אקורדים שבורים, קפיצות אוקטבות, מעברי סולמות מהירים ומקצבים מורכבים. במקרה הזה, כמו גם ביצירה כולה, הווירטואוזיות הנדרשת מהכנר נובעת באופן אורגני מתוך המוזיקה עצמה, ואינה נכפית כהפגנת יכולת גרידא.

הפרק קצבי ואנרגטי, ובניגוד בולט לפרקים הראשון והשני, הוא נפתח בהתפרצות סוחפת ובלתי פוסקת, במה שתיאר סיבליוס עצמו כ"ריקוד המוות" (Danse Macabre). מקצבי ריקוד הפולונז שלו דוחפים ומניעים את הכנר קדימה, דרך ה"אקרובטיקה" הטכנית המתגרת, עד לסיום הווירטואוזי המרשים.

הקונצ'רטו לכינור הוא הקונצ'רטו היחיד שכתב סיבליוס, והוא אחת מיצירותיו הגדולות והמבוצעות ביותר שלו, כמו גם אחד הקונצ'רטי לכינור החשובים ביותר ברפרטואר, ואחת מיצירות הכינור המוקלטות ביותר של המאה העשרים. הדרישות הטכניות והפרשניות של הקונצ'רטו ממשיכות לאתגר ולהקסים כנרים עד היום.

כתבה: נעמה תמיר קפלן

גוסטב מהלר (1860-1911): סימפוניה מס' 4 בסול מז'ור

במתינות, לא למהר

בתנועה שלווה. לא בחיפזון

שלו

נינוח מאוד

כ-55 דקות

דברי הסבר

"על סימפוניה להיות עולם ומלואו", אמר מהלר ליאן סיבליוס בפגישתם בהלסינקי ב-1907, "עליה להכיל את כל הדברים". אמר ויישם. כל אחת מתשע הסימפוניות שלו מקיפה את העולם כולו, שום דבר אנושי אינו זר להן. הסימפוניה הרביעית מכילה לא רק את העולם הזה, אלא גם פותחת לנו צוהר לעולם הבא.

מבין כל הסימפוניות של מהלר, הרביעית היא הצנועה ביותר במידותיה. מהלר מוותר כאן על טרומבונים וטובה, אולם אין זה אומר שהתזמורת קטנה. עם נבל, כלי הקשה, ושלושה עד ארבעה תפקידים לכל אחד מכלי הנשיפה שכן מנגנים ביצירה, התזמורת כאן גדולה יותר מאשר ביצירות ברהמס או צ'ייקובסקי, לדוגמה. אולם, מהלר כמעט ולא משתמש בגוף התזמורתי הגדול בשלמותו. בחלקים גדולים מאוד בסימפוניה מנגנים הרכבים קאמריים קטנים מתוך התזמורת. הכתיבה שקופה וקלילה, מה שהביא רבים לכתוב על התזמור הקאמרי והפסטורלי של היצירה.

אפקט הפשטות והנאיביות שמייצר התזמור נובע ישירות מהרעיונות החוץ־מוזיקליים העומדים בבסיס היצירה. מהלר עבד על הסימפוניה הרביעית בעיקר בחופשות הקיץ של 1899 ו-1900, אבל שורשיה ב-1892, אז הלחין את השיר "החיים השמימיים" לזמרת ולתזמורת. השיר, המתאר את החיים בגן העדן מנקודת מבט של ילד, הוא חלק מתוך "קרן הפלאים של הנער", אוסף שירה גרמנית עממית. מהלר תכנן למקם את "החיים השמימיים" כפרק נוסף, שביעי במספר, בסוף הסימפוניה השלישית. הוא הכניס ציטוטים לחלקים מהשיר בחלק מפרקי הסימפוניה, אבל בסופו של דבר לא הכניס אותו כפרק נוסף. במקום זאת הוא מיקם את השיר כפרק הסיום של הסימפוניה הרביעית.

מהלר תכנן את הסימפוניה מהסוף להתחלה. שלושת הפרקים הראשונים של הסימפוניה מכילים שברי מנגינות מתוך "החיים השמימיים", וכמו השיר הם מבטאים את המבט הילדי על גן העדן. הלכי הרוח של הסימפוניה ילדיים מא' ועד ת', ומבטאים פשטות (הפרק הראשון), פחד ותום (הפרק השני) ופליאה (הפרק השלישי). היה חשוב למהלר שהמאזינים יבינו איך שלושת הפרקים הראשונים מובילים לפינלה ונפתרים בו.

צלצולי הפעמונים הפותחים את הסימפוניה, למשל, מגיעים מהשיר, בו הם מתפקדים כמעין פעמוני מזחלת שמיימית. לאחר שלוש תיבות של פעמונים מתחיל הפרק עצמו, מלא במה שנשמע כמו שיר ילדים לא־קיימים, כפי שהיטיב לנסח הפילוסוף תיאודור אדורנו. הכינורות, הצ'לי, הקלרינטים, האבובים והקרנות בולטים כאן במיוחד, כל אחד מהם זוכה למוטיבים ההולמים את אופי הכלי.

האופי הילדי התמים והצלול שולט לאורך הפרק, חוץ מאשר בחטיבת הפיתוח שבאמצעו. שם, לאחר תיבה של נגינת פעמונים וצלילים קצרים בקלרינטים, מנגן כינור יחיד קו מבשר רעות, כרמז מטרים לעתיד לבוא בפרק השני. האווירה נרגעת וזמן קצר לאחר מכן מנגנים ארבעה חלילים מנגינה נאיבית הנובעת מהשיר שיגיע בפרק האחרון. החומרים השונים הולכים וגדלים, ובהדרגה מהלך מציג את כל הכוחות התזמורתיים ששמר במיוחד לרגע השיא של הפרק. אז, על רקע סוללת כלי הקשה, מנגנים כלי הנשיפה גרסאות גרוטסקיות של אותם שירי ילדים מומצאים. כאשר אלה דועכים, חוצצות מנגנות מוטיב תרועתי העתיד לפתוח את הסימפוניה החמישית של המלחין.

אם נאמין לעדותה של אלמה מהלר, שעדיין לא הכירה את גוסטב בעת כתיבת היצירה, הפרק השני הולחן בהשראת דיוקן עצמי של ארנולד בקלין (1827-1901), בו מופיע המוות כדמות מואנשת עם כינור מאחורי הצייר. אולם, ייתכן שמקור ההשראה לפרק הוא סדרת חיתוכי עץ שיצר הנס הולביין הבן (1497-1543), שגם בה דמות המוות מככבת. כך או כך, הפרק הוא מחול מוות, המשך למסורת ארוכה של יצירות בהן דמות המוות מושכת את בני האדם להשלים עם גורלם ואף לצחוק עליו. הדוגמה המוזיקלית המפורסמת ביותר היא הפואמה הסימפונית "מחול המוות" מאת סן-סאנס.

כמו ביצירה של סן-סאנס, גם כאן יש תפקיד סולו לכינור המכוון בצורה שונה מהרגיל. בעוד אצל סן-סאנס השינוי היחיד הוא הנמכת המיתר הגבוה ביותר בחצי טון, בפרק שלפנינו מהלך מבקש מהנגן לנגן בכינור שכל מיתריו הוגבהו בטון שלם. בכך מהלך גם מבדיל בין צליל הסולן לבין צליל שאר הכינורות, וגם יוצר מעין אפקט על טבעי. לפי נטלי באוור־לכנר, כנרת שהייתה חברה קרובה של המלחין, מהלך ביקש שקטעי הסולו של הכינור יישמעו כאילו המוות עצמו מנגן. מרווחים מוקטנים, אקורדים מוגדלים, שימוש בסורדינות (עמעמים) בכלי הקשת והשאלת צלילים מהמודוס הפריגי העתיק תורמים כולם לאופי המבהיל של הפרק. אולם, במרכז הפרק יש גם שתי חטיבות טריו בסגנון מחול הלנדלר האוסטרי. בחטיבות אלו מנגנת התזמורת כמה מהרגעים היפים והחושניים ביותר בסימפוניה כולה, המקדימים את רגעי גן העדן מהפרק המסיים.

הפרק השלישי מושתת על שני נושאים עיקריים הזוכים לשלל וריאציות, והוא הארוך והאיטי ביותר בסימפוניה. מומלץ להקשיב לנגינת הקונטרבסים הנותנים מסגרת ברורה למנגינה הרחבה וכך להצליח לעקוב אחר התפתחות המנגינה והווריאציות. אולם, בהחלט אפשר ליהנות מהתמסרות למוזיקה עד כדי הליכה לאיבוד בתוך המלוויה האינסופית.

לאחר כרבע שעה לתוך הפרק הטמפו הולך ומתגבר, כמעט עד אובדן חושים. אך השיא האמיתי מגיע מעט אחר כך, עת התזמורת כולה מתפרצת במי מז'ור מסנוור, וכלי הנשיפה מנגנים מוטיבים מתוך הפרק המסכם.

גולת הכותרת של הסימפוניה היא הפרק המסיים. לאחר סולו קלרינט יפייפה, הממשיך באבוב ובחלילים, קמה הזמרת ושרה במלוויה קסומה על תענוגות גן העדן. הסימפוניה כולה הובילה אותנו אל הרגע הזה, וזה לא איכזב.

מקום משמעותי ביותר בשיר מוקדש לאוכל ולשתייה בגן עדן, בחלק בקונצרט שבו רבים בקהל כבר מרגישים את הבטן מקרקרת ואת הגרון ניחר. יין, ירקות, פירות, בשר ודגים מעשי ידיה של מרתה הקדושה מוגשים בגן עדן, והלחן היפה רק מגביר את התיאבון.

התמונה האידיאלית מופרת בקטעי המעבר בין בתי השיר ובייחוד במוזיקה של הבית השני, המתאר את שחיטת החיות לבשר. מהלך מיטיב לתאר כאן בצלילים את אימת הילד המגלה שמקורו של השניצל האהוב עליו בתרנגולות החמודות, וכי הדג המוגש על השולחן הוא אותו דג השוחה בים או בנחל.

אולם, האידיליה חוזרת ובגדול בבית האחרון. הסולם משתנה למי מז'ור, אותו סולם זכור לטוב מרגע השיא בפרק הקודם, אבל הפעם באופי שלו, כמעין אוטופיה. בבית זה מתואר התענוג הגדול ביותר

בגן העדן - המוזיקה המנוגנת שם. לא משנה כמה נתענג על אוכל ושתייה, אין תענוג הישווה לזה שמביאה המוזיקה.

כינור, חלילים, קלרינטים, קרן אנגלית ונבל מביאים את הפרק לגסיסה איטית. גן העדן, ההיית או חלמנו חלום? האם מהלך מתייחס לטקסט כמבטא הלך רוח אותנטי של ילד המתייחס לגן העדן? האם הוא מציג תמונה סנטימנטלית של המבוגר הנתקף נוסטלגיה? האם כל מה ששמענו אינו אלא יצירה מודעת לעצמה, מלאת שכבות על גבי שכבות של אירוניה? האם, כפי שכותב אדורנו, האושר נשאר בלתי מושג, ומהלך לא מציע טרנסצנדנציה מלבד ההשתוקקות?

התיאולוג השוויצרי קרל בארת אמר שכשהמלאכים מנגנים לאלוהים, הם מנגנים באך, אבל בינם לבין עצמם הם מנגנים מוצרט. על הסימפוניה הרביעית של מהלר אומרים שהיא סימפוניה "מוצרטית". אם יש גן עדן, לא מן הנמנע שהרביעית של מהלר היא חלק קבוע ברפרטואר שם.

כתב: עודד שני-דור

האומנים המשתתפים

להב שני, מנצח

להב שני הוא מנהלה המוזיקלי של הפילהרמונית הישראלית, מנצחה הראשי של הפילהרמונית של מינכן, וכן מנצח של כבוד של הפילהרמונית של רוטרדם. בעבר כיהן כמנצחה הראשי של הפילהרמונית של רוטרדם וכמנצח אורח ראשי של התזמורת הסימפונית של וינה.

הקשר ההדוק שלו עם הפילהרמונית הישראלית החל ב-2007, כשניגן עמה כסולן את הקונצ'רטו לפסנתר מאת צ'ייקובסקי תחת שרביטו של זובין מהטה, ונמשך ב-2010, כשמאסטרו מהטה הזמין להצטרף לסיור התזמורת במזרח הרחוק כפסנתרן, כעוזר מנצח וכנגן קונטרבס. באוקטובר 2013, בעקבות זכייתו בתחרות היוקרתית לניצוח ע"ש גוסטב מהלר בבמברג, הוזמן בידי הפילהרמונית הישראלית לפתוח את עונת הקונצרטים 2013-14.

הופעותיו כמנצח אורח כוללות קונצרטים עם תזמורות מובילות, בהן התזמורת הפילהרמונית של וינה, הפילהרמונית של ברלין, תזמורת הגוונדהאוס, הפילהרמונית של מינכן, התזמורת הסימפונית של רדיו בוואריה, הסימפונית של לונדון, הפילהרמונית של לה סקאלה, הסימפונית של בוסטון, הסימפונית של שיקגו, תזמורת הקונצרטחבאו, תזמורת פילדלפיה, תזמורת פסטיבל בודפשט, תזמורת פריז ותזמורת פילהרמוניה. במרץ 2022 ניצח במינכן על קונצרט שהכנסותיו הוקדשו לסיוע לאוקראינה עם אן-סופי מוטר ושלוש התזמורות של העיר - התזמורת הממלכתית של בוואריה, התזמורת הסימפונית של רדיו בוואריה והפילהרמונית של מינכן.

להב שני נולד ב-1989 בתל אביב, החל ללמוד נגינה בפסנתר בגיל 6 אצל חנה שלגי והמשיך את לימודיו אצל פרופ' אריה ורדי בבית הספר הגבוה למוזיקה ע"ש בוכמן-מהטה באוניברסיטת תל אביב. הוא השלים את חוק לימודיו באקדמיה למוזיקה ע"ש הנס אייזלר בברלין, שם השתלם בניצוח אצל פרופ' כריסטיאן אוואלד ובפסנתר אצל פרופ' פביו בידיני. בשנות לימודיו בברלין נעזר בהדרכתו של דניאל בארנבוים.

כפסנתרן הוא הופיע כסולן תחת שרביטם של דניאל בארנבוים, זובין מהטה וג'אנאדראה נוזדה. הוא הופיע כמנצח וכפסנתרן סולן גם יחד עם תזמורות רבות, בהן הפילהרמונית של וינה, תזמורת פילהרמוניה, הפילהרמונית של לה סקאלה, תזמורת האופרה העירונית של ברלין, תזמורת הקונצרטחבאו והפילהרמונית הישראלית.

ללהב שני ניסיון לא מבוטל בנגינת מוזיקה קאמרית וברסיטלים. הוא משתתף בקביעות בפסטיבל ורבייה והופיע גם בפסטיבל אקס-אן-פרובנס ובפסטיבל הבינלאומי למוזיקה קאמרית בירושלים וברסיטלים עם מרתה ארגריץ'.

ניקולאי שפס־זניידר, כנר

ניקולאי שפס־זניידר מופיע בקביעות כמנצח אורח עם התזמורות המובילות בעולם, בהן הסימפונית של שיקגו, תזמורת קליבלנד, הסימפונית של מונטריאול, הסימפונית של במברג והפילהרמונית המלכותית של שטוקהולם. בספטמבר 2021 החל לכהן כמנהלה המוזיקלית של התזמורת הלאומית של ליון בצרפת.

בעקבות הופעת הבכורה המוצלחת שלו בבית האופרה של דרזדן, שבה ניצח על "חליל הקסם" מאת מוצרט, הוזמן מיד לניצח שם על "אביר הוורד" מאת ר' שטראוס בסתיו 2019. מאז שב וניצח שם על "אביר הוורד" והופיע לראשונה באופרה הדנית המלכותית בנצחו על הפקה חדשה של "חליל הקסם".

ניקולאי שפס־זניידר הוא כנר וירטואוז ששמו הולך לפניו כאחד הכנרים המובילים בעולם והוא מרבה להופיע כסולן וברסיטלים. יש לו קשר יציב עם התזמורת הסימפונית של לונדון, שעזרה הרבה להופיע הן כמנצח והן כסולן. ביחד הקליטו את מכלול הקונצ'רטי לכינור מאת מוצרט, כשניקולאי שפס־זניידר מנגן כסולן ואף מנצח. הקלטותיו הרבות כוללות גם את הקונצ'רטו לכינור מאת נילסן עם אלן גילברט והפילהרמונית של ניו יורק ואת הקונצ'רטו של אלגר עם סר קולין דייוויס ותזמורת דרזדן, והקלטות עטורות פרסים של הקונצ'רטי מאת ברהמס וקורנגולד עם ולרי גרגייב והפילהרמונית של וינה, הקונצ'רטי מאת בטהובן ומנדלסון עם זובין מהטה והפילהרמונית הישראלית, הקונצ'רטו מס' 2 מאת פרוקופייב והקונצ'רטו של גלזנוב עם מריס ינסונס והתזמורת הסימפונית של רדיו בווריה, וכן DVD של הקונצ'רטו מאת מנדלסון עם ריקרדו שאיי ותזמורת הגוונדהאוס. הוא גם הקליט את כל יצירותיו של ברהמס לכינור ולפסנתר עם יפים ברונפמן.

ניקולאי שפס־זניידר הוא תומך נלהב בדור הצעיר של כישרונות מוזיקליים ומשמש כנשיא תחרות נילסן, המתקיימת מדי שלוש שנים באודנזה שבדנמרק.

ניקולאי שפס־זניידר מנגן בכינור גוארניריוס דל ג'זו (1741) שהיה שייך לקרייזלר, ומושאל לו לטווח ארוך בידי התיאטרון הדני המלכותי בסיוען הנדיב של קרנות ולקוס, קרן וילום וקרן קנוד הגארד.

חן רייס, סופרן

זמרת הסופרן הישראלית חן רייס זכתה להצלחה בינלאומית כחברה באופרה הבווארית הממלכתית וכאומנית הבית באופרה הממלכתית של וינה. הרפרטואר האופראי שלה כולל את התפקיד הראשי ב"לה קליסטו" מאת קוואלי, ג'ינברה ב"אריודנטה", התפקיד הראשי ב"זאידה" מאת מוצרט, דונה אנה והרוזנת ב"נישואי פיגרו", אן טרולאב ב"דרכו של הולל", ליו ב"טורנדוט", רוזלינדה ב"העטלף", והתפקיד הראשי ב"הכתרתה של פופאה" מאת מונטוורדי.

בעונות הקודמות שרה בסימפוניה מס' 8 מאת מהלר בניצוח טרמו פלטוקוסקי, סימפוניה מס' 2 מאת מהלר עם הפילהרמונית של לוס אנג'לס בניצוח גוסטבו דודמל, מיסה סולמניס מאת בטהובן עם תזמורת פריז בניצוח קלאוס מקלה, ורקוויאם גרמני מאת ברהמס עם התזמורת הסימפונית של לונדון בניצוח מנפרד הונק.

בין הקלטותיה האחרונות - "שיר תהילה" מאת מנדלסון עם תזמורת טונהאלה ציריך ופאבו ירווי (אלפא קלאסיקס), הסימפוניה הרביעית של מהלר עם הפילהרמונית הצ'כית וסמיון ביצ'קוב (פנטטונה), "על חיי נצח" מאת פרנץ שרקר עם תזמורת הקונצרטהאוס ברלין וכריסטוף אשנבר (דויטשה גרמופון), לידר וסצנות מאת פאני הנזל ופליקס מנדלסון עם התזמורת הקאמרית היהודית של מינכן, ואריות וסצנות מאת בטהובן עם האקדמיה למוזיקה עתיקה.

ניקולאי שפס־זניידר מנגן בכינור גוארניריוס דל ג'זו (1741) שהיה שייך לקרייזלר, ומושאל לו לטווח ארוך בידי התיאטרון הדני המלכותי בסיוען הנדיב של קרנות ולקוס, קרן וילום וקרן קנוד הגארד.

יוסף ברדנשווילי, מלחין

יוסף ברדנשווילי נולד בבאטומי, גאורגיה, בשנת 1948. בשנת 1973 קיבל תואר שני מהקונסרבטוריון הממלכתי בטיביליסי שבגאורגיה ובשנת 1976 סיים לימודי תואר דוקטור. בשנים 1993-4 כיהן כסגן שר התרבות באדג'ריה (חבל ארץ אוטונומי בגאורגיה). בשנים 1986-1991 שימש מנהל המכללה למוזיקה בבאטומי, ובשנים 1991-2 שימש מנהל אומנותי של האגודה למוזיקה במקום.

בשנת 1995 עלה לישראל. כיום ברדנשווילי נמנה עם הסגל האקדמי של בית הספר למוזיקה ע"ש בוכמן-מהטה באוניברסיטת תל-אביב, באקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים וברימון, בית ספר למוזיקה.

יצירותיו בוצעו על ידי מיטב התזמורות בישראל, בפסטיבל ירושלים, פסטיבל "קלאסי בים האדום" באילת, בפסטיבל "מוזיקה עכשיו" בתל-אביב, אותו גם ניהל בשנים 2002-6 ובתחרות הבינלאומית לפסנתר ע"ש ארתור רובינשטיין.

יוסף ברדנשווילי כתב כ-100 יצירות, לרבות חמש אופרות וארבעה בלטים. מחוץ לישראל בוצעו יצירותיו בארצות רבות ובהן ארה"ב, גרמניה, אנגליה, יפן, צרפת, ספרד, קנדה, איטליה, פינלנד, רוסיה, הונגריה, גאורגיה, יוגוסלביה, ועוד. כן כתב מוזיקה ל-55 סרטי קולנוע ול-65 הצגות תיאטרון. לברדנשווילי הוענקו פרסים רבים בארץ הולדתו ובישראל.